

Därför är den 24 december julens höjdpunkt i Sverige

Berättelse

I många länder är juldagen den 25 december årets viktigaste juldag. Då äter familjen den stora julmaten, och på morgonen öppnar barnen sina paket. I Sverige är det ofta annorlunda. Här firar många jul mest på kvällen före, alltså på julafton den 24 december. Det är då familjen samlas, äter tillsammans och delar ut julklapparna. Alla i Sverige firar förstås inte jul, och de som gör det firar på olika sätt, men ett mönster känns igen i många hem.

En central del av firandet är julbordet. Det är ett stort bord med många olika rätter, till exempel skinka, köttbullar, sill, bröd och olika sorters sötsaker. Många pyntar också ett rum med en julgran, levande ljus och små prydnader. När det blir kväll kommer i många familjer en jultomte i röda kläder och med en säck full av julklappar. Att paketen delas ut på kvällen, och inte på morgonen den 25 december, är just en av de saker som skiljer det svenska firandet från firandet i flera andra länder.

Mitt i alla bestyr finns en tv-tradition som förvånar många som är nya i Sverige. Sedan år 1960 visar public service-kanalen SVT programmet "Kalle Anka och hans vänner önskar God Jul". Det är en samling korta filmer med Kalle Anka, Musse Pigg och andra figurer från Disney. Programmet sänds varje julafton, vanligtvis omkring klockan tre på eftermiddagen, och har blivit en fast punkt på dagen. För många är det en gemensam paus: man sätter sig framför tv:n en stund innan maten och julklapparna tar vid.

Att ett tv-program kan bli en så stark tradition kan verka förvånande. Men just för att det har sänts på samma dag, vid nästan samma tid, varje år i mer än sextio år, har det blivit något som flera generationer delar. Föräldrar som själva såg programmet som barn tittar nu med sina egna barn. På så sätt har en vanlig tv-sändning vävts in i en hel högtid och blivit en del av många svenskers bild av vad julafton är.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
höjdpunkt	det bästa eller viktigaste i något
annorlunda	inte likadant; på ett annat sätt
mönster	något som upprepas och känns igen
central	mycket viktig; i mitten av något
rätt	en sorts mat på ett bord eller en meny
prydnad	en liten sak som man pyntar med

ORD	FÖRKLARING
bestyr	saker man måste ordna och göra
public service	tv och radio som finns för alla och inte styrs av reklam
fast punkt	något som alltid händer på samma sätt eller tid
generation	alla människor som är ungefär lika gamla; barn, föräldrar, far- och morföräldrar

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad är den största skillnaden mellan Sverige och många andra länder, enligt texten?
  1. I Sverige firar man jul en helt annan månad.
  2. I Sverige ligger tyngdpunkten på kvällen den 24, inte på dagen den 25.
  3. I Sverige finns det inga julklappar.
2. Varför nämner texten att paketen delas ut på kvällen?
  1. För att visa att svenskar inte tycker om morgnar.
  2. För att det är ett av de drag som skiljer det svenska firandet från andra länders.
  3. För att barnen i Sverige inte får några paket.
3. Vad är "Kalle Anka och hans vänner önskar God Jul"?
  1. En lång film som visas på bio på juldagen.
  2. Ett tv-program med korta Disney-filmer som SVT visar varje julafton.
  3. En sång som familjen sjunger vid julbordet.
4. Hur förklarar texten att ett tv-program har kunnat bli en så stark tradition?
  1. Det är det enda programmet som finns på julafton.
  2. Programmet har återkommit på samma plats i julaftons schema år efter år, så att flera generationer hunnit göra det till sin vana.
  3. Alla i Sverige måste enligt lag titta på det.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. SVT har visat programmet med Kalle Anka varje julafton sedan 1960.
  2. I många andra länder är den 25 december den viktigaste juldagen.
  3. Programmet är det mest sedda tv-programmet i Sverige under hela året.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Alla som bor i Sverige firar jul på samma sätt.
  2. På julbordet finns flera olika rätter.
  3. Programmet med Kalle Anka sänds på morgonen.
7. Texten säger att tv-traditionen "förvånar många som är nya i Sverige". Varför tror du att den kan verka förvånande?
8. Förklara med egna ord hur ett vanligt tv-program har kunnat bli en del av en hel högtid.

Facit

1. I Sverige ligger tyngdpunkten på kvällen den 24, inte på dagen den 25.
1. För att det är ett av de drag som skiljer det svenska firandet från andra länders.
1. Ett tv-program med korta Disney-filmer som SVT visar varje julafton.
1. Programmet har återkommit på samma plats i julaftons schema år efter år, så att flera generationer hunnit göra det till sin vana.
1. ja b) ja c) det står inte i texten (texten säger inget om att det skulle vara mest sett)
1. nej (texten säger att alla inte firar och att man firar på olika sätt) b) ja c) nej (det sänds på eftermiddagen, omkring klockan tre)
- Exempel på svar: Det kan verka konstigt att just ett tecknat barnprogram, som handlar om Disney-figurer, har blivit en så viktig och fast del av en stor högtid för vuxna och barn tillsammans.
- Exempel på svar: Eftersom programmet har visats på samma dag och tid varje år under mycket lång tid har flera generationer sett det. Föräldrar tittar med sina barn, och på så sätt har det blivit en vana som hör ihop med själva julen.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för att jämföra traditioner mellan länder och för att resonera om hur vanor uppstår och förs vidare mellan generationer. Tema: högtider, vardagskultur och tillhörighet. Fråga 7 och 8 kräver inferens och syntes. Påminn om att texten medvetet skriver "många" och "ofta", inte "alla", eftersom alla i Sverige inte firar jul. Bra tillfälle att låta eleverna berätta om motsvarande högtider i sina egna länder.

Diskussionsfrågor

- I texten är kvällen före högtidens viktigaste stund. Finns det högtider där du kommer ifrån där just kvällen före är det viktigaste? Berätta.
- Varför tror du att människor tycker om att göra exakt samma sak varje år på en högtid?
- Kan en sak som från början är reklam eller underhållning bli en riktig tradition? Vad krävs för det, tror du?
- **Skriv (4 meningar):** Beskriv en tradition som upprepas varje år i din familj eller i ditt land. Vad gör ni, när gör ni det och varför är det viktigt för er?

Källor och faktagranskning

- Nationalencyklopedin (NE), uppslagsord: julafton – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/julafton>
- Institutet för språk och folkminnen (Isoref) – Julens traditioner: <https://www.isoref.se/lar-dig-mer/kunskapsbanker/lar-dig-mer-om-svenska-traditioner>
- Nordiska museet – Jul: <https://www.nordiskamuseet.se/aretsdagar/jul>

- SVT om Kalle Anka och hans vänner önskar God Jul (svt.se / SVT Play): <https://www.svtplay.se/kalle-anka-och-hans-vanner-onskar-god-jul>

Faktaundersökning mot NE, Isaf, Nordiska museet och uppgifter om SVT:s sändning i juni 2026. Nyckelfakta: I Sverige (liksom i övriga Norden, Polen, Tyskland m.fl.) firas julen mest på julafton den 24 december, medan länder som Storbritannien, Italien och USA firar mest på juldagen den 25 december. Vanliga inslag är julbord, julgran, ljus och en jultomte som kommer med julklappar; klapparna delas oftast ut på kvällen. Sedan premiären 1960 visar SVT "Kalle Anka och hans vänner önskar God Jul" varje julafton. Premiären den 24 december 1960 startade klockan 16.00; klockan 15.00 blev fast starttid först 1976. PRECISERING: sedan 2021 startar sändningen klockan 15.05 (så att fler hinner se programledaren tända ljuset), men många säger fortfarande "Kalle Anka klockan tre". Texterna skriver "klockan tre" / "omkring klockan tre" för att vara korrekta. OSÄKERHET/HÄNSYN: alla i Sverige firar inte jul, och de som firar gör det på olika sätt; texterna skriver därför "många firar så", inte att alla gör det. Den nordiska seden att fira på kvällen före hänger ihop med en äldre tideräkning där dygnet började vid solnedgången.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.